

A L'IL·LUSTRE SENYOR RAFAEL RIBÓ, SÍNDIC DE GREUGES

Els membres del grup impulsor de la **Xarxa d'Escoles Insubmises a la LOMCE**, xarxa sense personalitat jurídica pròpia a la que estan adherides 52 escoles de Catalunya, amb correu electrònic xarxaescolesinsubmises@gmail.com així com tots els sota signants, **MANIFESTEN:**

Que el Departament d'Ensenyament de Catalunya té previst realitzar les proves d'avaluació diagnòstica als alumnes de tercer i sisè de primària durant els propers mesos, en concret del 18 al 29 d'abril les de tercer i el 4 i 5 de maig les de sisè.

La realització de proves d'avaluació diagnòstiques i estandarditzades a 3r i 6è de primària està previst a la Llei Orgànica d'Educació, després de la reforma del sistema educatiu realitzada per la LOMCE, l'anomenada Llei Wert, que es va aprovar en solitari pel Partit Popular, sense debat polític ni científic previ i sense el suport de cap altra formació política. Ara bé, la normativa de desplegament de la LOMCE, i en concret, la normativa reguladora per a la realització d'aquestes proves, és competència de la Generalitat de Catalunya.

Que en el moment actual creiem necessària la **SUSPENSÍO de la convocatòria de les avaluacions externes programades**, tant la de tercer com la de sisè de primària, i això en base als següents

MOTIUS

1.- Incertesa política. Ens trobam en un moment polític molt complex, en què el Govern d'Espanya, del que emana la LOMCE, es troba en funcions des del passat 20 de desembre, fa gairebé 3 mesos. El candidat a formar govern, Pedro Sánchez, es va proclamar durant la campanya electoral contrari a la LOMCE i en el seu programa electoral es preveu la derogació d'aquesta norma, així com la suspensió del seu desplegament en el moment en que entràs al govern.

Per altra banda, aquí a Catalunya, després de les eleccions al Parlament (com després ha passat a l'estat Espanyol), ha quedat palès que la majoria parlamentària està en contra de la LOMCE, i hi ha consens en la necessitat urgent de substitució d'aquesta norma, tal i com recollien els programes electorals de la majoria de partits polítics; la suma d'escons del Parlament de Catalunya d'aquells partits que s'han oposat a la LOMCE i que, en la majoria dels casos, n'ha proposat la derogació és de **99 escons** (JxSí: 62, PSC: 16, CSQP: 11 i CUP-Crida Constituent: 10) superant en 31 escons el llindar de la majoria absoluta. Dels 135 escons del Parlament de Catalunya, tan sols 11 (els del PP) són partidaris de la LOMCE i 25 (els de C's) no es pronuncien ni en un sentit ni en un altre. Així doncs, atès l'àmbit competencial autonòmic en matèria d'educació, existeix una majoria parlamentària que legitima l'atur immediat del desplegament de la LOMCE, tal i com es va prometre als ciutadans.

Així doncs, tothom coincideix que la LOMCE és una norma més morta que viva i que les majories parlamentàries actuals estan a favor de la seva derogació i substitució per una nova llei d'educació pactada i de consens. Degut a la situació política anòmala en que ens trobem, l'aplicació de la LOMCE s'allarga en el temps i determina que, a data d'avui, mesures de desplegament de la LOMCE com la convocatòria de les proves diagnòstiques de tercer i sisè, estiguin encara en el calendari.

2.- Incertesa normativa i jurídica.- A dia d'avui, l'aplicació de la LOMCE és totalment caòtica i irregular i governs autonòmics com el d'Aragó, Cantàbria, País Basc i Navarra han adoptat mesures que minimitzen o directament desobeeixen els mandats de la LOMCE, en relació, per exemple, al Consell escolar, als currículums d'ESO, etc... i en concret respecte les proves de tercer de primària, que en el curs 2014-2015 no es van realitzar a Astúries ni País Basc.

Com si el caos generat per la LOMCE i la seva aplicació no fos suficient, el de la seva normativa de desplegament és encara pitjor. En relació a les proves de sisè, el Govern espanyol ha dictat el Reial Decret 1058/2015, de 20 de novembre, pel que es regulen les característiques generals de les proves de l'avaluació de final de primària. Aquest Reial Decret ha sigut recorregut en via contenciosa administrativa davant el Tribunal Suprem per diferents Comunitats Autònomes, les que conformen l'anomenat *front antilomce* (Extremadura, Aragó, Astúries, Illes Balears, Navarra, Andalusia, Canàries, Castella la Manxa Comunitat Valenciana i Euskadi).

Els motius d'impugnació que s'han fet valer als recursos contenciosos administratius són variats, destacant d'entre ells:

- la falta de consens amb les CCAA en el marc de la Conferència Sectorial d'Educació,

- que els avaluadors siguin professionals externs als centres, infravalorant la professionalitat dels docents propis, dels equips directius i de la pròpia inspecció. El trastorn que suposa per als centres educatius l'organització de les proves, la tensió i ansietat que causa a l'alumnat la realització de proves externes, la important despesa econòmica en un moment de contínues retallades a l'escola pública – recordem que el pressupost del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte pel 2016 inclou una partida de 1.451.930 euros destinats a finançar la realització d'aquestes proves- i els seriosos dubtes sobre el valor i utilitat d'aquestes proves per aportar informació sobre el procés d'aprenentatge dels estudiants, ja que és una prova puntual que avalua només un moment concret.

Com a fonament comú de tots els recursos presentats, sempre es fa esment a l'alt cost emocional i econòmic d'unes proves que la majoria de la comunitat educativa considera que no aporten res positiu a l'alumnat ni al conjunt del sistema educatiu.

En el cas de Catalunya s'ha acordat, en el Ple de Govern del 15 de març de 2016, presentar un recurs d'inconstitucionalitat contra el Reial Decret que regula l'avaluació a l'educació primària, després de l'Acord adoptat el passat 26 de març pel Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, desestimant el requeriment de competència interposat per la Generalitat. Es considera que el reial decret vulnera la competència de la Generalitat en matèria educativa i la competència en matèria de llengua pròpia i, a més a més, suposa una vulneració del règim lingüístic de l'ensenyament a Catalunya establert per l'Estatut d'autonomia de Catalunya. La norma estatal objecte de requeriment no es limita a concretar els criteris d'avaluació i les característiques generals de la prova sinó que realitza també una regulació expressa de la llengua en què podrà realitzar-se la prova, atès que estableix un dret d'opció lingüística per part dels pares en poder escollir la llengua en què els seus fills han de realitzar la prova –en llengua castellana o la llengua cooficial corresponent.

Així doncs, ens trobam que, contra el mateix Reial Decret que regula les proves de sisè de primària, s'han presentat una desena de recursos contenciosos administratius davant el Tribunal Suprem, i un recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional. Intentar, en aquest marc de conflictivitat jurídica i falta de consens, dur a terme les proves suposa col·locar a tota la comunitat educativa i a l'alumnat en una situació d'inseguretat jurídica totalment injustificada.

3.Suport social majoritari d'insubmissió a la LOMCE: la comunitat educativa i la ciutadania de Catalunya s'han mostrat contràries a la llei Wert des de la seva proclamació com així ho han mostrat en successives manifestacions al carrer, en les múltiples mostres de rebuig de sindicats, entitats i col·lectius vinculats a l'ensenyament (com la Federació d'Associacions de Pares i Mares de Catalunya – FaPac, l'Associació de Mestres Rosa Sensat, l' USTEC·STEs Intersindical Alternativa de Catalunya o Comissions Obreres-CCOO), en la pròpia constitució de la Xarxa d'Escoles Insubmises, en la presentació de la ILP per l'Educació Pública amb gairebé 100.000 signatures o en el boicot a les proves de 3er de primària del curs 2014-2016.

És per la conjunció d'aquests esmentats motius polítics, jurídics i socials, que consideram que **és necessari en aquest moment SUSPENDRE de forma immediata la convocatòria de les proves d'avaluació a primària**, i atès que ni el Departament d'Ensenyament ni el Ministerio de Educación, Cultura y Deporte atenen les constants crides del conjunt de la comunitat educativa, formulam la present **QUEIXA** davant el Síndic de Greuges i sol·licitam el seu auxili en traslladar aquesta petició a l'autoritat competent, en aquest cas el Departament d'Ensenyament.

Tot això, a l'empar i en defensa el dret fonamental a l'Educació reconegut a l'article 27 de la Constitució Espanyola de 1978, en relació a l'article 14 i 16 del mateix Text.

Consideram que **els perjudicis que es deriven de la realització de les proves en aquesta situació de total incertesa són de difícil o impossible reparació**, tant per l'alumnat que "patirà" les proves -potser una única promoció-, com per tot el sistema educatiu, que n'assumirà les despeses i sofrirà el cost de l'organització d'unes proves sense rebre cap benefici canvi.

Els perjudicis i riscos derivats de les proves externes d'avaluació han sigut reiterats per la Xarxa d'Escoles Insubmises a la LOMCE –l'argumentari es pot trobar a la pàgina web noalalomce.net- en consonància amb la gran majoria de la comunitat educativa. Les proves externes introduïdes per la LOMCE són l'instrument fonamental per mercantilitzar l'educació a través de la classificació dels centres educatius i per controlar l'ensenyament a través de l'estandardització i el blindatge del currículum.

D'aquesta manera, podem assenyalar els següents efectes adversos:

a) Mercantilització de l'educació

Per fer competir unes escoles amb les altres cal comparar-les d'acord amb uns estàndards comuns. Les proves externes són precisament aquests estàndards que no tenen en compte contextos socioeconòmics ni projectes de centre específics. Simplement calculen la mitjana de les notes assolides pels alumnes i posen nota a tot el centre. És llavors quan esdevenen l'instrument primordial per submergir l'educació dins la lògica mercantil de la competència: el resultat de les proves, que per llei es fan públiques, serveix per classificar els centres, establir rànquings i, en conseqüència, promoure la competència entre persones i escoles. Emmascarades com a proves de diagnòstic dels alumnes, el seu objectiu és, en realitat, classificar i assignar valor de mercat a cada escola. Treure bona puntuació servirà per atraure alumnes, aconseguir recursos, destacar en els diferents mercats escolars i submergir l'educació (els centres, els mestres, els alumnes) en una cultura competitiva i mercantil.

La competència pot ser el motor de l'economia, però mai hauria de ser-ho de l'educació. Hi ha molts altres fonaments prioritaris sobre els quals construir l'educació: la curiositat, la motivació, la creativitat, el desig de conèixer i descobrir, la socialització, la convivència...

b) Precarització i desprestigide la funció docent

La LOMCE introdueix el funcionament competitiu i de premi/càstig a tots els nivells. No se n'escapen ni mestres ni professors que cada cop veuen més precaritzada la seva situació laboral amb el creixement dels interinatges, el naixement de les places contingents i la supressió lenta però imparabile de les places fixes. Mestres i professors es veuen forçats a moure's en un entorn de competició, relacions de poder i incentius econòmics que distorsionen el sentit últim de la seva feina i vocació: l'educació dels nostres fills. Les proves externes, novament, són l'eina per posar nota de manera absolutament reduccionista a la tasca dels docents que de cop es veuen treballant en un sistema de gestió de resultats i rendició de comptes més proper a l'empresa que a l'escola.

En el cas de les proves de sisè de primària, a més, el fet de que el Reial Decret estableixi que els avaluadors siguin personal extern dels centres, infravalora la funció dels propis docents i l'equip directiu dels centres.

c) Centralització del'ensenyament

L'avaluació comuna i estandarditzada es anul·la les competències en educació de les autonomies i el principi d'autonomia del centre escolar ja que esdevé un mecanisme de centralització i control del currículum. Tant a nivell autonòmic com a nivell de centre escolar, les proves externes estandarditzades imposades per l'administració central determinen què s'ensenya i com s'ensenya. Davant els exàmens Wert, comunitats autònomes i escoles tindran poc marge de maniobra a l'hora de desenvolupar currículums propis.

d) Retorn a una educació academicista

Les proves externes de la LOMCE retornen l'educació a un model conductista que té com a motor d'aprenentatge, no pas en la curiositat i les ganes d'aprendre, sinó en la motivació extrínseca de superació d'exàmens, revàlides i notes. La focalització en les motivacions extrínseques contribueix a enfortir l'avorriment i la falta d'interès real de l'alumnat per aprendre de manera significativa, rellevant i creativa. Simplement s'"aprèn" per a superar obstacles.

Per altra part, les proves externes es focalitzen en dues assignatures i deixen de banda les competències, els processos d'aprenentatge, les dinàmiques de grup, etc. Suposen el retorn a una educació basada en l'acumulació de continguts i forcen a mestres i escoles a reconduir l'ensenyament cap a aquesta línia pedagògica de currículum tancat, academicista i clarament regressiva. Les proves externes es converteixen així en instruments per neutralitzar altres models d'escola i arraconen els projectes educatius innovadors, cada cop més sol·licitats.

e) Atac al model d'immersió lingüística en català

Si bé el model lingüístic és competència de cada comunitat autònoma, la LOMCE assalta directament aquesta competència i imposa el model de llengua familiar a la única comunitat, Catalunya, que amb el model universal d'immersió lingüística havia assolit un reconeixement i consens social majoritari. Les proves externes de sisè apunten directament contra aquest model i les competències que Catalunya té en matèria de política lingüística.

f) Augment de les desigualtats

Les proves externes esdevenen mecanismes de separació i selecció de l'alumnat en edats primerenques. Atès que són proves estandarditzades, que no tenen en compte les peculiaritats socioeconòmiques i geogràfiques de cada centre, ni la situació personal de cada alumne, les proves esdevenen instruments de classificació i segregació de l'alumnat. Són elles les que ajuden a determinar l'accés a les diferents vies diversificadoras de l'educació secundària i es carreguen, per tant, la garantia d'una

educació obligatòria universal per a totes les persones, independentment de la seva situació social.

g)Finalment, destacam l'alt cost econòmic i emocional derivat de la realització d'unes proves que la majoria de la comunitat educativa considera que no aporten res positiu a l'alumnat ni al conjunt del sistema educatiu.

Com hem dit abans, el Ministerio de Educación, Cultura i Deporte té una partida de gairebé un milió i mig d'euros destinats a la prova de sisè de l'any 2016, bàsicament per les despeses derivades dels avaluadors externs. Tenint en compte que les retallades econòmiques en Educació han suposat una precarització de les condicions a l'escola pública, aquest pressupost podria servir per cobrir necessitats molt mésurgents i desproveïdes d'assignació pressupostària.

Per tot el que s'ha exposat,

Al Síndic de Greuges SOL.LICITAM, que donada la situació d'inseguretat jurídica derivada de l'aplicació de la LOMCE i la seva normativa de desplegament, admeti la present QUEIXA i traslladi les peticions d'aquest escrit al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i vist els perjudicis de difícil o impossible reparació que ocasiona la realització de les proves externes d'avaluació, se'l requereixi per acordar la **SUSPENSIÓ** de les esmentades proves a tercer i sisè de primària.

A Barcelona, a 18 de març de 2016